

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри _____
(підпис)

Д.е.н., доцент Жердецька Л.В.
“ ” _____ 2020 року

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління банками на фінансовому ринку»
на тему: «Заощадження населення у формування банківських ресурсів»

Виконавець:

студент 6 курсу, групи 63к, факультет «Фінансів і
банківської справи»

Олійникова Тетяна Олексіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Коваленко Вікторія Володимирівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2020

АНОТАЦІЯ

Олійникова Т.О., « Заощадження населення у формування банківських ресурсів », кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа, та страхування» за магістерською програмою «Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2020 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження - процес формування банківських ресурсів банків за рахунок заощаджень населення..

У роботі розглядаються теоретичні аспекти визначення сутності поняття «заощадження населення» та їх місце у формуванні банківських ресурсів.

Проаналізовано сучасні тенденції формування банківських ресурсів вітчизняних банків; проведено аналіз чинників залучення заощаджень населення банками України; оцінено макроекономічні чинники мотивації домашніх домогосподарств до заощаджень.

Запропоновано науково-методичний підхід до прогнозування обсягу заощаджень домогосподарств; обґрунтувань систему індикаторів для визначення рівня довіри домогосподарств до банків; поглиблено підходи до визначення напрямів удосконалення депозитної політики банків для трансформації заощаджень населення у банківські ресурси.

Ключові слова: заощадження, депозити, банк, банківські ресурси, депозитна політика, депозитний менеджмент, страхування депозитів.

ANNOTATION

Oliynykova T.O., "Savings in the formation of banking resources ", thesis for Master degree in specialty «072 Finance, Banking, and Insurance» under the program «Managing the activities of banks in the financial market»,
Odessa National Economic University

Thesis consists of four chapters. Object of study is the process of formation of banking resources of banks at the expense of savings of the population.

The paper considers the theoretical aspects of defining the essence of the concept of "savings" and their place in the formation of banking resources.

The modern tendencies of formation of banking resources of domestic banks are analyzed; the analysis of factors of attraction of savings of the population by banks of Ukraine is carried out; macroeconomic factors motivating households to save were assessed.

The scientific and methodical approach to forecasting the amount of household savings is proposed; substantiation of the system of indicators for determining the level of household confidence in banks; in-depth approaches to determining areas for improving the deposit policy of banks to transform household savings into banking resources.

Key words: savings, deposits, bank, bank resources, deposit policy, deposit management, deposit insurance.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАОЩАДЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВОЇ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ	8
1.1. Економічна сутність поняття «заощадження населення».....	8
1.2. Місце заощаджень населення у формуванні банківських ресурсів банків.....	17
1.3. Довіра населення як чинник трансформації заощаджень у банківські ресурси.....	24
Висновки до першого розділу.....	30
РОЗДІЛ 2 ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ТА УМОВ ФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ НА ОСНОВІ ЗАОЩАДЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ	32
2.1. Сучасні тенденції формування банківських ресурсів.....	32
2.2. Аналіз чинників залучення заощаджень населення банками України.....	41
2.3. Аналіз макроекономічних чинників мотивації домашніх домогосподарств до заощаджень.....	53
Висновки до другого розділу.....	60
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ РОЗШИРЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ЗАЛУЧЕННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ У БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ	66
3.1. Науково-методичний підхід до прогнозування обсягу заощаджень домогосподарств.....	66
3.2. Обґрунтування системи індикаторів для визначення рівня довіри домогосподарств до банків.....	77
3.3. Визначення напрямів удосконалення депозитної політики банків для трансформації заощаджень населення у банківські ресурси.....	86
Висновки до третього розділу.....	92
ВИСНОВКИ	97
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	103
ДОДАТКИ	112

ВСТУП

Актуальність теми. Однією із ознак фінансового здоров'я економіки в цілому є стан функціонування процесу трансформації тимчасово вільних коштів домогосподарств в інвестиційний капітал через інструменти фінансового ринку. У світовій практиці заощадження населення є потужним джерелом формування інвестицій для розвитку економіки. Україні, на жаль, це не властиво. Через хронічну макроекономічну нестабільність, яка, час від часу, розгойдується спекулятивними настроями різних груп учасників фінансового ринку, вартість залученого капіталу в Україні є високою, що обмежує можливості реального сектора економіки щодо використання інвестицій за умов високої потреби в них.

Функціонування банків як фінансових посередників неможливе без залучення грошових ресурсів, які знаходяться у розпорядженні домогосподарств і нефінансових корпорацій. Залучені кошти створюють ресурсну базу для проведення усіх видів банківських операцій. Проте, спроможність банків ефективно функціонувати та динамічно розвиватися значною мірою залежить від наявної ресурсної бази, а також їх здатністю за необхідності залучати додаткові обсяги ресурсів на прийнятих умовах, що характеризує як банківські ресурси.

Актуалізація проблеми нарощування банківських ресурсів банків саме за рахунок заощаджень населення викликана дією низки чинників. Так, негативний вплив чинить низька прибутковість банків. Це, у свою чергу, призводить до скорочення обсягів власних фінансових ресурсів. Саме тому на сучасному етапі розвитку банківського бізнесу в Україні як вагомий чинник формування його банківських ресурсів виступають депозити фізичних осіб, основним джерелом яких є заощадження населення.

Зважаючи на значущість проблеми формування банківських ресурсів на основі заощаджень населення, зазначена проблематика знайшла відображення в

економічній науці. Питання управління банківськими ресурсами досліджували у своїх працях Г. Азаренкова, О. Барановський, О. Васбренко, І. Вядрова, О. Вовчак, О. Дзюблюк, В. Коваленко, Л. Кузнецова, Л. Примостка, С. Реверчук, Н. Шелудько.

Заощадження населення як одне із джерел фінансових ресурсів банків доводять у свої роботах С. Аржевітін, С. Волосович, О. Добровольська, О. Заславська, В. Карковська, А. Оліник, Т. Кізіма

Метою дослідження полягає у обґрунтуванні теоретичних засад формування банківських ресурсів на основі заощаджень населення та розробці практичних рекомендацій щодо активізації процесу залучення заощаджень населення до банків.

Відповідно до поставленої мети кваліфікаційної дипломної роботи були сформульовані такі **завдання**:

- уточнити сутність поняття «заощадження населення»;
- визначити місце заощаджень населення у формуванні банківських ресурсів та систематизувати чинник, що їх зумовлюють;
- систематизувати існуючі підходи до трансформації заощаджень населення в ресурси банків;
- проаналізувати сучасні тенденції формування банківських ресурсів вітчизняних банків;
- провести аналіз чинників залучення заощаджень населення банками України;
- оцінити макроекономічні чинники мотивації домашніх домогосподарств до заощаджень;
- запропонувати науково-методичний підхід до прогнозування обсягу заощаджень домогосподарств;
- обґрунтувати системи індикаторів для визначення рівня довіри домогосподарств до банків;

– поглибити підходи до визначення напрямів удосконалення депозитної політики банків для трансформації заощаджень населення у банківські ресурси.

Об’єктом дослідження є процес формування банківських ресурсів банків за рахунок заощаджень населення.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичній інструментарій трансформації заощаджень населення у реальне джерело формування банківських ресурсів.

Методи дослідження. Методологічну основу кваліфікаційної магістерської роботи складають фундаментальні положення теорій стратегій управління, базові положення економічної теорії та фінансів. У роботі використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: аналізу та синтезу; методи кореляційно-регресійного аналізу; евристичні методи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти з питань регулювання банківської діяльності; статистичні дані Національного банку України, Державної служби статистики України; Асоціації українських банків України, фінансова звітність банків, статистичні звіти міністерств і відомств, інших органів державного управління; монографічні дослідження та наукові публікації з питань формування ресурсного потенціалу банків.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в обґрунтуванні науково-практичних підходів, спрямованих на вдосконалення процесів трансформації заощаджень населення у банківські ресурси.

Було уточнено та доповнено визначення економічної сутності поняття «заощадження населення» та розкрито його характеристики. Також набув подальшого розвитку науково-методичний підхід до прогнозування обсягу заощаджень домогосподарств; обґрунтування системи індикаторів для визначення рівня довіри домогосподарств до банків; поглиблення підходів до визначення напрямів удосконалення депозитної політики банків для трансформації заощаджень населення у банківські ресурси.

Практична значущість магістерської дипломної роботи може виявитися: у публікації основних результатів дослідження в наукових виданнях; у наявності актів про впровадження результатів досліджень у практику; в апробації результатів дослідження на науково-практичних конференціях; у використанні наукових розробок у навчальному процесі навчальних закладів; у наявності науково обґрунтованих методів і засобів удосконалення діяльності банків.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та методологічні положення кваліфікаційної магістерської роботи доповідалися, обговорювалися та одержали позитивну оцінку на V Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Цифрова трансформація фінансового сектора економіки» (м. Одеса, 9-10 квітня 2020 року); XI Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Управління проектами: проектний підхід в сучасному менеджменті» (м. Одеса, 13-14 листопада 2020 року).

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Доведено, що заощадження домогосподарств відіграють важливу економічну роль. З одного боку, вони необхідні самим домогосподарствам як складова їх фінансового потенціалу, що підвищує купівельну спроможність і зміцнює фінансове забезпечення добробуту.

2. Магістрантом поняття заощаджень розглядається з таких позицій:

– заощадження – це частина доходу, що не використана на поточні споживчі потреби в певний період часу; збільшення поточних витрат населення приводить до зменшення заощаджень і знижує його довгострокову фінансову стійкість; і навпаки, збільшення заощаджень зумовлює скорочення поточного споживання;

– заощадження – це частина доходу, що накопичується і призначена для задоволення потреб у майбутньому; в основі заощаджень є добровільне відкладання грошових коштів з метою задоволення потреб: забезпечення подальшого споживання або отримання додаткового доходу;

– заощадження – це витрати, пов'язані зі збільшенням особистого майна; кошти, призначені для накопичення, можуть бути вкладені в різні види фінансових і нефінансових активів.

3. Обґрунтовано класифікацію форм заощаджень, а саме: залежно від форми розміщення, за механізмом використання, залежно від стратегії поведінки, з погляду розподілу, за спонукальними причинами, за стратегією використання, за часовим виміром, з огляду на мотиви утворення.

4. У роботі визначено чинники, що зумовлюють залежність банківських ресурсів від заощаджень населення: сформована кон'юнктура ринку кредитно-депозитних послуг в Україні; доступність зовнішніх запозичень (рефінансування

НБУ, ринок облігаційних позичок та міжбанківське кредитування); стабільність фінансової системи та рівень довіри вкладників до банків і банківської системи; спеціалізація банківської установи на визначеному сегменті ринку банківських послуг; регіональна мережа філій та відділень банку, його активність в обслуговуванні населення; чинники, що зумовлюють залежність банківських ресурсів від заощаджень населення; рівень фінансової грамотності населення; макроекономічна кон'юнктура в країні та стадія ділової активності; особливості нормативно-правового регулювання діяльності банків у сфері залучення заощаджень.

5. Доведено, що підвищення довіри до банків належить до актуальних завдань загально-державної економічної політики. Умовами відновлення довіри до банківського сектору є: підвищення транспарентності діяльності НБУ, актуальність проголошених ним цілей, належне виконання своїх зобов'язань; підвищення рівня довіри економічних суб'єктів до національної грошової одиниці, можливість прогнозування валютного курсу; поліпшення захисту інтересів споживачів фінансових послуг, передусім, на законодавчому рівні; посилення відповідальності банківських установ та їхніх працівників за недотримання норм чинного законодавства, надання неякісних фінансових послуг, обмеження доступу до необхідної інформації для споживачів, зловживання; підвищення рівня фінансової грамотності громадян; зменшення величини зовнішнього державного боргу країни.

6. Зроблено висновок про те, що незважаючи на суперечливість тенденцій розвитку української банківської системи протягом досліджуваного періоду, мала місце виражена тенденція до нарощування її ресурсної бази, про що, зокрема, свідчить зростання сукупних активів банківської системи. Так, якщо на кінець 2010 року активи українських банків склали 942,1 млрд грн, то за підсумками 2019 року їх величина склала 1981,6 млрд грн. Середньорічний приріст банківських активів протягом 2010-2019 років приблизно склав 100 млрд грн.

Доведено, що підґрунтям, яке створило можливості для нарощування активів банківської системи України, стало зростання ресурсної бази вітчизняних банків – як за рахунок підвищення капіталізації і збільшення обсягів власного капіталу. так і за рахунок зростання зобов'язань банків. Так якщо на кінець 2010 року банківські зобов'язання склали 804,4 млрд грн, то у 2019 році вони становили 1293,4 млрд грн.

7. Зроблено висновок про те, що загалом протягом 2009-2019 років банківська система України продемонструвала здатність до успішного залучення як коштів населення, так і коштів юридичних осіб. Зокрема, у 2019 р. питома вага залучених коштів у загальних зобов'язаннях складала 93,30 %, що за період, який досліджувався, набула максимального значення. Однак слід зазначити, що роль залучених коштів у формуванні ресурсної бази вітчизняних банків протягом досліджуваного періоду була нестабільною. Так, упродовж 2009-2019 років залучені банками кошти населення та юридичних осіб набувають особливого значення для розвитку вітчизняних банків: саме вони у цей період формують основу їх ресурсної бази. Так, якщо у 2009 році за рахунок залучених коштів сформовано 46,42% банківських активів в Україні, то у 2019 року питома вага вкладів у формуванні ресурсів банківської системи досягла 60,83 %.

8. Доведено, що для більш повного розуміння процесів трансформації заощаджень населення у зобов'язання банків, що представлені депозитними рахунками фізичних осіб, передусім необхідно розглянути динаміку доходів населення і його заощаджень як однієї зі складених доходів. Зокрема, досліджено кількісний склад банків України; проаналізовано динаміку та склад суб'єктної структури депозитів; визначено частку строкових депозитів, які є найбільш стабільним елементом депозитної бази для банків; розглянуто валютну структуру, у структурі депозитів домогосподарств у розрізі іноземних валют; проаналізовано процентну політику щодо депозитів фізичних осіб.

9. Зроблено висновок про те, що з огляду на роль заощаджень у суспільстві саме стан заощаджень населення відображає процеси загальноекономічного розвитку України, зокрема, соціальні аспекти, а також становлення фінансової і банківської систем.

10. Запропоновано науково-методичний підхід до прогнозування обсягу заощаджень домогосподарств. Висунуто гіпотезу, що на заощадження населення впливають такі фактори як: індекс інфляції, девальвація (ревальвація) української гривні, середньозважена ставка за всіма інструментами, рівень доходів домогосподарств, рівень прибутковості в реальному секторі економіки, загальний рівень трансформації заощаджень домогосподарств в інвестиційний капітал, інтегральний показник рівня фінансових спекуляцій в економіці. Зроблено висновок про те, якщо не передбачати істотного погіршення економічної ситуації, але збереження негативних, однак властивих, вітчизняній економіці явищ таких, як: інфляція, девальвація, бідність населення, деіндустріалізація, розширення обсягів спекулятивних фінансових операцій, у 2020 р. очікується зниження рівня трансформації заощаджень домогосподарств в банківські ресурси.

11. Запропоновано використовувати комбіновану системи гарантування депозитних вкладів населення в Україні, в якій система базового гарантування вкладів на суму до мінімального ліміту через ФГВФО доповнюється системою додаткового гарантування вкладів на суму понад ліміт, через систему страхового ринку.

12. Обґрунтовано систему індикаторів для визначення рівня довіри домогосподарств до банків. На підставі використання коефіцієнту Фехнеру, було встановлено залежність довіри/недовіри до НБУ щодо основних макроекономічних показників, а саме: зобов'язання банків, кредитний портфель банків, рівень тіньової економіки, індекс споживчих цін, державний зовнішній борг. Зроблено висновок про те, що програма діяльності НБУ потребує реалізації заходів, орієнтованих на відновлення довіри населення та бізнесу. Зазначені заходи повинні демонструвати

більшу увагу до забезпечення економічного зростання, чіткішу позицію щодо стабільності національної грошової одиниці, стимули повернення вкладників до банків, а також підвищення прозорості діяльності НБУ шляхом конкретизації його зобов'язань у монетарній сфері та відповідальності у разі їх невиконання. Умовами відновлення довіри до банківського сектору є: підвищення транспарентності діяльності НБУ, актуальність проголошених ним цілей, належне виконання своїх зобов'язань; підвищення рівня довіри економічних суб'єктів до національної грошової одиниці, можливість прогнозування валютного курсу; покращення захисту інтересів споживачів фінансових послуг, передусім, на законодавчому рівні; посилення відповідальності банків та їхніх співробітників за недотримання норм чинного законодавства, надання неякісних фінансових послуг, обмеження доступу до необхідної інформації для споживачів, зловживання; підвищення рівня фінансової грамотності населення; зменшення величини зовнішнього державного боргу країни.

13. На підставі узагальнення підходів до управління ресурсами банку, запропоновано систему депозитного менеджменту банку. Мета депозитного менеджменту банку полягає не в максимізації, а в оптимізації обсягу залучених депозитних ресурсів та їх узгодженні з ключовими цілями інших підсистем в контексті реалізації загальнобанківської стратегії в цілому за критеріями вартості, строковості та ризику. Визначено, що з метою забезпечення дієвості депозитного менеджменту, банкам за доцільне проводити виважену депозитну політику, а саме: зміна підходу до якості обслуговування клієнтів через запровадження та оновлення сучасних нових інформаційних технологій у банківській сфері, а також підвищення кваліфікації працівників банку; підтримка програм в межах маркетингової політики відносно цінових та нецінових методів залучення щодо депонування фізичних осіб з метою пропозиції індивідуальним вкладникам більший комплекс високоякісних послуг, покращення якості обслуговування, підвищення зацікавлення фізичних і юридичних осіб у розміщенні своїх коштів на депозитних рахунках банку.

14. Доведено необхідність у подальшій реалізації банківського ритейлу за наступними напрямками: «платформізація» банківських послуг; використання аналітичних даних; нововведення; цільові групи та сегменти ринку; спрощення процесів у відділеннях і автоматизація процесів; ідентифікація; відповідність новим законодавчим нормам та їх модернізація; оптимізація бізнес-процесів і впровадження нових ІТ-технологій; підвищення ефективності і прибутковості філіальної мережі; удосконалення асортиментної стратегії банку одночасно з впровадженням більш жорстких умов управління ризиками; зацікавленість банків у використанні соціальних інтернет-мереж.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гудзь Т.П. Сучасні тенденції розвитку заощаджень українських домогосподарств із використанням банківських продуктів. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2019. № 3 (94). С. 77-87. DOI: <http://doi.org/10.37734/2409-6873-2019-3-8>.
2. Коваленко В.В., Сергеева О.В. Заощадження населення у формуванні фінансових ресурсів банків. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 28. С. 275-283.
3. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег. М.: Прогресс. 978. 341 с.
4. Modigliani F., Ando A. The «Life Cycle» Hypothesis of Saving: Aggregate Implications and Tests. The American Economic Review. 1963. № 53/1. P. 55–84.
5. Макконнелл К. Р., Брюс. Л. Экономика: принципы, проблемы и политика. Пер. с 13-го англ. изд. М.: ИНФРА–М. 1999. 974 с
6. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли: Пер. с англ. М.: Прогресс, 1968. 598 с.
7. Маршалл А. Принципы политической экономии. Пер. с англ. В 3-х т. М.: Прогресс. 1983. Т. 1. 745 с.
8. Харрод Р. Ф. К теории экономической динамики. М. : Экономика. 1997. Т. 1. 480 с.
9. Долан Э. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. Пер. с англ. В. Лукашевича и др.; Под общ. ред. В. Лукашевича. М., 1996. 448 с.
10. Коваленко В.В., Сергеева О.С. Заощадження населення у забезпеченні ресурсного потенціалу банків. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 28. С. 275-283.
11. Ватаманюк О. З. Заощадження в економіці України: макроекономічний аналіз: Монографія. Л.: ЛНУ ім. І. Франка. 2007. 536 с.

12. Карковська В.Я. Трансформація заощаджень в інвестиції національної економіки: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів. 2011. 24 с.
13. Алексеєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики: Монографія. К.: КНЕУ. 2002. 276 с.
14. Кізима Т. О. Заощадження домашніх господарств: сутнісно-теоретичні та класифікаційні аспекти. Формування ринкових відносин в Україні. 2010. № 10 (113). С. 200-206.
15. Примостка Л. О., В. Г. Шевалдіна В.Г. Заощадження населення України: формування та залучення в банки: монографія. К.: КНЕУ, 2014. 234 с.
16. Заславська О.І. Проблема трансформації організованих заощаджень домогосподарств в інвестиційні ресурси банків. Науковий вісник Ужгородського університету. 2016. Вип. 2 (48). С. 278-285.
17. Марина А.С., Волкова Ю.В. Фінанси домогосподарств в структурі інвестиційних ресурсів країни. Підприємництво та інновації. 2020. Вип. 13. С. 104-110. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/13.20>.
18. Лондар С., Тимошенко О. Фінанси : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця, 2009. 384 с.
19. Юрій С., Кізима Т. Фінанси домогосподарств: теоретичні підходи до трактування сутності. Фінанси України. 2008. № 8. С. 3–10.
20. Рудницька О. Економічна природа та роль фінансів домогосподарств у фінансовій системі країни. Економічний вісник університету. 2013. № 20/1. С. 173–178.
21. National Financial Educators Council. URL: <https://www.financialeducatorsCouncil.org/personal-finance-definition>
22. Personal Finance. URL: <https://www.investopedia.com/terms/p/personalfinance.asp>.

23. Кузів І. В. Пріоритетні напрями інвестування заощаджень домашніх господарств в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2007. № 10 (77). С. 68-72.
24. Батракова А. Г. Сбереження домашніх хозяйств: сутність, групування і роль в сучасній економіці. Деньги и кредит. 2006. № 11. С. 66-72.
25. Базилінська О. Я. Макроекономіка: Навч. посібник. К.: Центр навч. літ-ри. 2005. 442 с.
26. Пасажко Т. С. Роль заощаджень населення в економіці та фінансовий механізм їх активізації. Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка. 2015. Т. 23. Вип. 9(2). С. 87–93.
27. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: у 2-х кн. С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буняк та ін.; заред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. К.: Знання, 2009. 723 с.
28. Янель Ю. А., Соломянова К.О. Заощадження домогосподарств України та їх мотивація. Економіка, фінанси, право. 2006. № 6. С. 9-13.
29. Петрик М., Місюрак Ю., Панич О. Роль індикаторів довіри до фінансового ринку у діяльності банків. Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2019. Вип. 57. С. 143-153.
30. Миловидов В. Д. Современное банковское дело. М. : Изд-во МГУ, 2010. 174 с.
31. Арбузов С.Г., Колоюов Ю.В., Міщенко В.І., Науменкова С.В. Банківська енциклопедія. К.: Центр наукових досліджень Національного банку України. Знання. 2011. 504 с.
32. Ісмаїлов В.Б. Сучасні методи формування ресурсної бази комерційних банків в Україні. Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. 2003. №1 (20). С. 73-77.
33. Вожжов А.П. Процеси трансформації банківських ресурсів: Монографія. Вожжов А.П. Севастополь: Вид-во СевНТУ, 2006. 339 с.

34. Вядрова І.М., Добровольська І.О. Формування ресурсної бази банків на основі заощаджень населення: теоретичні аспекти та українські реалії. Бізнес-Інформ. 2015. № 9. 301-307.
35. Юдіна С.В., Саранча О.М., Проблеми залучення грошових коштів населення через депозити в банківську систему. Бізнес-навігатор. 2019. Вип.2 (51). С. 149-152.
36. Степанова А. А., Удод Є. Заощадження домогосподарств як важливий інвестиційний ресурс країни. Вісник КНУ. Серія економіка. 2012. № 136. С. 45-49.
37. Ціщик, Р. В. Аналіз динаміки та структури заощаджень населення України. Економічний аналіз : зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет. 2015. Том 20. С. 71-75.
38. Маркетингові дослідження ринку фінансових послуг. Моніторинг засобів масової інформації України. URL: <http://www.monitoring.com.ua>.
39. Щуревич О., Стахів І. Підвищення довіри до банківської системи України. Світ фінансів. 2020. 2 (63). С. 24-35.
40. Trust by Esteban Ortiz-Ospina and Max Roser. URL : <https://ourworldindata.org/trust/>
41. Simpson, J. (2007). Psychological Foundations of Trust/ URL: <https://fddocuments.in/document/psychological-foundations-of-trust-58bde199cc0db>.
42. Hudson, B. (2004). Trust: Towards Conceptual Clarification. Australian Journal of Political Science. URL: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1036114042000205650?>
43. Рівень довіри до суспільних інститутів та електоральні орієнтації громадян України URL : <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichnidoslidzhennia/riven-doviry-do-suspilnykh-instytutivta-elektoralni-orientatsii-gromadian-ukrainy>.

44. Більше половини українців не довіряють банкам. URL : <https://www.unian.ua/economics/finance/10144520-bilshe-polovini-ukrajinciv-nedoviryayut-bankam-doslidzhennya.html>.
45. Level of trust in banks worldwide 2017, by country. URL : https://www.statista.com/statistics/727543/level-of-trust-in-banks-orldwideby-country/?fbclid=IwAR2W0dPQXMqZP6y2JDBwfZBr8YB_WNdPvrtiuDvnZDbrJGnfGNnTrUGWqt4#statisticContainer.
46. Chicago Booth/Kellogg School Financial Trust Index reports historically high level of public trust in American financial institutions. URL : http://www.financialtrustindex.org/?fbclid=IwAR2W0dPQXMqZP6y2JDBwfZBr8YB_WNdPvrtiuDvnZDbrJGnfGNnTrUGWqt4.
47. Заславська О.І. Проблема трансформації організованих заощаджень домогосподарств в інвестиційні ресурси банків. Науковий вісник Ужгородського університету. 2016. Вип. 2 (48). С. 278-285.
48. Веремчук А.В. Ресурсний потенціал заощаджень домогосподарств України. Демографія та соціальна економіка. 2017. № 2 (30). С. 202-210.
49. Рисін В.В. Реалізація ресурсної політики банків в умовах фінансової нестабільності: монографія. В.В. Рисін. К. : УБС НБУ, 2012. 390 с.
50. Михайляк Г.В., Михайлюк І.В. Суть, типи депозитної політики банків та шляхи її оптимізації. Бізнес-навігатор. 2018. Вип. 3. № 2 (46). С. 106-113.
51. Неізнана О.В. Операції комерційних банків по залученню коштів: сучасні технології та світові тенденції розвитку. Фондовий ринок. 2001. № 31. С. 2–5.
52. Аванесова Н.Е., Арестова Ю.О. Депозитна політика комерційного банку: теоретико-методологічні засади. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 8. 2015. С. 916-918.
53. Згруповані балансові залишки. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#4>.

54. Макроекономічний та монетарний огляд, вересень 2020.
[URL:https://bank.gov.ua/ua/news/all/makroekonomichniy-ta-monetarniy-oglyad-veresen-2020-roku](https://bank.gov.ua/ua/news/all/makroekonomichniy-ta-monetarniy-oglyad-veresen-2020-roku).
- 55.Звіт Національного банку України за 2019 рік.
[URL:https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2019.pdf?v=4](https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2019.pdf?v=4)
- 56.Значення економічних нормативів банків України. [URL:https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#4](https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#4).
- 57.Золотарьова О.В., Саранча С.М., Князева А.В. Тенденції та шляхи нарощування депозитної бази банківських установ України. Бізнес-новітатор. 2018. Вип. 3. №-2 (46). С. 96-100.
- 58.Основні показники діяльності банків України. [URL:https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#4](https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#4).
- 59.Грошово-кредитна статистика. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#1ms>.
- 60.Звіт про фінансову стабільність: червень 2019 р. Національний банк України
URL: <https://bank.gov.ua/>.
- 61.Індекс ставок по депозитам фізических лиц. URL:
<http://index.minfin.com.ua/index/deposit/>
- 62.Рейтинг надійних банків України. URL: <https://forinsurer.com/rating-banks>.
- 63.50 ведущих банков Украины. Financial Club. URL: <https://banksrating.com.ua/top-50-2020/peremozhtsi-v-nominatsiyi-internet-banking/>.
- 64.Труш Г. Формування і використання ресурсної бази комерційних банків у сучасних умовах. Банківська справа. 2013. № 2. С. 56–62.
- 65.Доходи та витрати населення України URL :
https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2007/gdn/dvn_ric/dvn_ric_u/arh_dvn_kv_u.htm.
- 66.Гуцан Т.Г. Аналіз матеріальної складової рівня життя населення та особливості її регулювання в національній економіці. Бізнес-інформ. 2013. № 7. С. 192-196.

67. Темп зростання/зниження номінальної та індекс реальної заробітної плати. URL : http://www.zt.ukrstat.gov.ua/StatInfo/Dohod/dun_zp.htm.
68. Середньомісячна заробітна плата за регіонами за період з початку року у 2020 році. URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2017/gdn/reg_zp_p/reg_zpp17_u.htm.
69. Гудзь Т. Прогнозування рівня трансформації заощаджень вітчизняних домогосподарств в інвестиційний капітал. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2020. № 1-2. С. 274-275.
70. Shynkaruk L. V., Baranovska I. V., Milman L. M. Investment Resources of Households as a Factor of Economy Modernization of Ukraine. Економічний вісник Національного гірничого університету. 2018. № 1. С. 16–24.
71. Національний банк України : сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
72. Державна служба статистики України : сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
73. Maniriho A., Musabanganji E., Lebailly Ph. An analysis of savings among rural poor households in Rwanda. 4th International Conference of Eastern Africa Business and Economic Watch : «Inclusive Growth and Sustainable Socio-Economic Transformation». 2019. 12–14 June. URL: <https://orbi.uliege.be/handle/2268/237421>.
74. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України, затверджений Верховною Радою України від 3.02.2012 № 4452-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
75. Річний звіт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2019 р. URL: <https://www.fg.gov.ua/storage/editor/files/richniy-zvit-fondu-2019.pdf>.
76. Про банки і банківську діяльність: Закон України, прийнятий Верховною радою України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T002121.html.
77. Вядрова І. Добровольська О. Система додаткового страхування вкладів як чинник зростання ресурсного потенціалу вітчизняних банків. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 1 (175). С. 268-276.

78. Оцінка громадянами ситуації в країні, рівень довіри до соціальних інститутів та політиків, електоральні орієнтації громадян (жовтень–листопад 2020 р.). Центр Розумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-riven-doviry-do-sotsialnykh-institutiv-ta-politykiv-elektoralni-orientatsii-gromadian-zhovten-lystopad-2020r>.
79. Statista: офіційний сайт. URL : <https://www.statista.com/statistics/727543/level-of-trust-in-banks-worldwide-bycountry/>.
80. Global RepTrak - 2020's Most Reputable Companies Worldwide. URL: <https://www.reprtrak.com/global-reprtrak-100/>
81. Коэффициент Фехнера. URL: <https://math.semestr.ru/corel/fexner.php>.
82. Андрущак Є., Лабунець М., Паламар Н. Публічна довіра в системі чинників фінансової безпеки банків. Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2018. – Вип. 55. С. 74-81.
83. Еш С.М., Ляховецька В.М. Депозитна політика банків та інструменти її реалізації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. С.135-138.
84. Коваленко М.О. Депозитна політика банків України та її вплив на ефективність залучення депозитних ресурсів. Економіка і наука. 2017. № 2. С. 39-44.
85. Шевченко Р. І. Банківські операції: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2000. 160 с.
86. Бартош О. М. Депозитна політика як складова системи управління діяльністю банку. URL: <http://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1404/14bomdpj.pdf>.
87. Золотарьова О.В., Гурбич О.В. Адаптивний механізм формування та реалізації депозитної політики комерційного банку. URL: www.inter-nauka.com/uploads/public/14436133734572.pdf.
88. Бобиль В. В., Корніленко М. С. Депозитні операції комерційних банків України, їхня організація та депозитна політика. URL: pte.diit.edu.ua/article/download/48695/44916.

- 89.Гмиря В.П. Напрями вдосконалення депозитної політики банків України в умовах глобалізації фінансових ринків. URL: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2014_19_5-6/24.pdf.
- 90.Кожель Н.О. Оцінка факторів впливу на процес формування та реалізації депозитної політики банку. URL:http://nbuv.gov.ua/portalsoc_gum/re/2009_4/re200774_15.pdf.
- 91.Кузнєцова А., Сидорова О., Демченко А. Напрямки розвитку банківського ринку. WSPÓŁPRACA EUROPEJSKA. 2018. № 5 (36). С. 44-53.
- 92.Шкляр А.І. Класичний банкінг: напрями трансформації в умовах технологічної революції. Український соціум. 2018. № 1 (64). С. 49-58.
- 93.Волосович С.В. Віртуальна валюта: глобалізаційні виклики і перспективи розвитку. Економіка України. 2016. №4. С. 68-78.
- 94.Коваленко В.В. Розвиток Fintech: загрози та перспективи для банків України. Приазовський економічний вісник. 2018. Вип. 4 (09).С. 127-133.